Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

SOSYAL EĞİTİM VE GELİŞİMİ DERNEĞİ

13.30-14.30 1. GÜN · GIDA BANKACILIĞINI TANIYORUZ

GIDANIN YOLCULUĞU: TARLADAN SOFRAYA

Bir domatesin, bir somun ekmeğin ya da bir şişe sütün tarladan sofraya uzanan yolunda israf nerede oluşuyor?

SORUMLU ORTAK

Çamlıdere ve Doğa Dostları Derneği

AMAÇ

Gıda israfının hangi aşamalarda ortaya çıktığını fark ettirmek

YÖNTEM

Grup çalışması, problem çözme

GIDANIN YOLCULUĞU

TARLADAN SOFRAYA ALTI DURAK

1

ÜRETİM

Tarla, bahçe, ahır

2

HASAT VE DEPOLAMA

Toplama, ilk saklama

3

İŞLEME

Fabrika, paketleme

4

TAŞIMA

Kamyon, soğuk zincir, hal

5

SATIŞ

Market, pazar, manav

6

TÜKETİM

Ev, okul, lokanta

KAVRAMLAR

KAYIP MI, İSRAF MI?

GIDA KAYBI

- Hasattan perakendeye kadar olan aşamalarda oluşur
- Üretim, hasat, depolama, işleme ve taşımada
- Dünyada gıdanın yaklaşık %13'ü bu aşamalarda kaybolur (FAO)

GIDA İSRAFI

- Perakende, yemek hizmetleri ve hanelerde oluşur
- Satış ve tüketim aşamalarında
- Tüketicilere sunulan gıdanın yaklaşık %19'u israf edilir (UNEP 2024)

ÖRNEKLER

HER DURAKTA BİR İSRAF NOKTASI

ÜRETİM

Şekli ya da boyutu "standart" olmayan ürünlerin tarlada bırakılması

HASAT VE DEPOLAMA

Geç hasat, nem ve haşere nedeniyle bozulma

İŞLEME

Kesim ve ayıklama artıkları, hatalı paketleme

TAŞIMA

Soğuk zincirin kırılması, ezilme, gecikme

SATIŞ

Kapanışta satılamayan taze ürün, tarihi yaklaşan ürünün raftan çekilmesi

TÜKETİM

Fazla alışveriş, büyük porsiyon, STT ile TETT'nin karıştırılması

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir

ÇAMLIDERE VE DOĞA DOSTLARI DERNEĞİ

KIRSALIN GÖZÜNDEN

- Üretici için fazla ürün çoğu zaman **pazara ulaşamayan** ürün demektir: ulaşım, aracı ve fiyat sorunları
- Doğadaki her gıda; **su, toprak, emek ve enerji** demektir. İsraf edilen gıdayla bunlar da kaybolur
- Kısa tedarik zinciri, yerel pazar ve **üreticiden doğrudan** alım kaybı azaltır
- Hasat fazlası, gıda bankaları ve kooperatiflerle **ihtiyaç sahibine** yönlendirilebilir

İKLİMLE BAĞLANTI

Gıda kaybı ve israfı küresel sera gazı emisyonlarının yaklaşık %8 ile %10'undan sorumludur (UNEP).

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir

GRUP ÇALIŞMASI

BİR GIDANIN PEŞİNDE

⏱ 30 dk

1. Gruplar 4 ya da 5 kişilik olur; her grup bir gıda çeker: **ekmek, domates, süt, elma, pirinç**
2. Çalışma kâğıdındaki altı durağa, gıdanızın her durakta ne yaşadığını yazın
3. İsrafın oluştuğu **en az 3 noktayı** kırmızıyla işaretleyin
4. Her israf noktası için **bir çözüm** önerin: kim, ne yapabilir?
5. En güçlü çözümünüzü yıldızla işaretleyin

MALZEME

Gıdanın Yolculuğu çalışma kâğıdı (basılı materyal), renkli kalemler

ÇIKTI

Grup çalışma kâğıdı; grup başına en az 3 çözüm

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir

SUNUM

PAYLAŞIM ⏱ 15 dk

1. Her grup **2 dakikada** gıdasının yolculuğunu anlatır
2. Yalnızca yıldızlı çözümünüzü ayrıntılı açıklayın
3. Diğer gruplar bir soru sorabilir
4. Kolaylaştırıcı ortak israf noktalarını tahtada toplar

MALZEME

Çalışma kâğıtları duvara asılır

ÇIKTI

Ortak israf noktaları listesi

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir

KAPANIŞ SORULARI

1. Hangi durak sizi en çok şaşırttı?
2. Kendi evinizde hangi israf noktasını hemen değiştirebilirsiniz?
3. Bir gıda bankası bu zincirin hangi halkasına dokunabilir?

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir

TEŞEKKÜRLER

Sıradaki oturum: İhtiyaç Sahibi Olmak: Rol Oynama · 14.30

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a ait olup Avrupa Birliği'nin veya Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmak zorunda değildir. Ne Avrupa Birliği ne de Türkiye Ulusal Ajansı bunlardan sorumlu tutulabilir.